herpy

VARANER

Spotted Tree Monitor

Varanus similis

Varanus similis er en lille, dagaktiv trævaran fra det nordlige Australien og New Guinea. Den holdes i et højt terrarie med kork, skjul og en varm solplads, lever af foderinsekter og er et sjældent, træboende alternativ til de jordlevende små varaner. Pasningserfaringen er dog lille.

Familie: Varanidae Tidligere navn: *Varanus timorensis similis; Varanus scalaris similis* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**45-60 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**8-12 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende**
Biotop	**Savanne og tørskov**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**80 × 80 × 130 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**25-30 °C**
Hotspot	**40-42 °C**
Temperatur, nat	**22-25 °C**
Luftfugtighed	**60-80 %**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 3
Kost	**Insekter**
Holdes	**Enkeltvis eller parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**24 mdr.**
Kuldstørrelse	**3-18 æg**
Inkubation	**120-136 dage** ved 28-29 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten er omfattet af CITES liste II og EU's bilag B, som alle varaner uden strengere listning. Køb og salg inden for EU kræver derfor dokumentation for lovlig herkomst, og dyr, der indføres fra lande uden for EU, kræver CITES-papirer. Arten står ikke på forbudslisten over dyr, der ikke må holdes af private i Danmark (bekendtgørelse nr. 1261 af 17.11.2015). Ellers gælder dyrevelfærdslovens almindelige krav.

Om arten

Varanus similis er en lille varan på 45-60 cm i alt, hvor halen udgør mere end halvdelen. Den hører til underslægten *Odatria* og lever i træer. Voksne hanner bliver omkring 50 cm og hunner omkring 45 cm. Hannen er lidt større og har et bredere hoved og en kraftigere hals. Ellers er kønnene svære at skelne: de små tornede skæl bag kloakken, som artsbeskrivelsen nævner hos hannen, er ikke et sikkert kendetegn, og farve og tegning afslører heller ikke køn.

Arten blev beskrevet i 1958 som en underart af *V. timorensis* og er siden flyttet frem og tilbage; flere nyere værker anerkender den slet ikke som egen art. Den er meget lig *V. scalaris*, og nogle forfattere regner den kun for en østlig variant af den. Det videnskabelige navn betyder formentlig "lignende" og peger på ligheden med *V. timorensis*. Afgrænsningen over for *V. scalaris* og *V. timorensis* er stadig uafklaret, og dyr i handlen kan være solgt under flere af disse navne. Spørg efter oprindelse, før du køber.

Pasningserfaringen med arten er sparsom og bygger på få dyr, suppleret med erfaringer fra nært beslægtede små varaner. Den, der vælger arten, må observere sine dyr nøje og tilpasse pasningen undervejs.

Som voksen er den en overskuelig varan, der æder insekter og kan bo i et terrarie, som kan stå i en stue. Forpligtelsen er alligevel reel. Dyret lever formentlig i otte til tolv år, og i den tid skal der købes levende foder hver uge, kalk og vitaminer tilsættes, UVB-rør og lamper skiftes, og et højt terrarie på mindst 80 × 80 × 130 cm skal have plads i hjemmet.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

Udbredelse og levested

Varanus similis er opgivet fra det nordlige Australien (Northern Territory og Queensland) og Papua Ny Guinea. Typelokaliteten er Groote Eylandt ud for Northern Territorys nordkyst. Udbredelsen i Australien og især forholdet til *V. scalaris* er omstridt. Opgivelsen fra Papua Ny Guinea afhænger af, hvordan man afgrænser arten.

Kortet viser derfor først og fremmest fund af dyr, der er indrapporteret under artsnavnet. De kan komme fra begge sider af afgrænsningen mod *V. scalaris*. Enkelte fund fra Indonesien er ikke regnet med.

> **Oprindelig udbredelse:** Australien og Papua Ny Guinea.

LEVESTED

Habitatet er ikke godt beskrevet for netop denne art. Den er en trælevende, dagaktiv varan, der i naturen foretrækker hule træstammer og sprækker som skjul og jager fra baghold i stedet for at søge aktivt efter føde. Den holder sig oppe i træerne og nær skjulet.

Det nordlige Australien har en tydelig regntid og tørtid. I fangenskab er dyrene mindre aktive og meget tilbagetrukne i tørtiden fra november til januar og bliver aktive igen, når regntiden sætter ind i februar. Om det er en tilpasning til årstiderne eller blot følger stuens temperatur, er ikke afklaret. Klimadata fra artens levesteder mangler.

Pasning

TERRARIET

Et voksent dyr skal have et højt terrarie på mindst 80 × 80 × 130 cm (længde × bredde × højde). Til et par er 100 × 100 × 200 cm rigeligt, men ikke overdrevet. Da arten er trælevende, tæller højden mere end gulvarealet.

Bagvæggen og siderne beklædes med kork, så dyrene kan klatre. Hule korkrør i flere højder er de skjul, som dyrene foretrækker, og der skal være flere. Bunden er et 5 cm tykt lag af barkflis blandet med plantejord, som holder lidt fugt. Graveadfærd er ikke beskrevet for arten. En kasse til æglægning (en lille trækasse fyldt med halvt jord og halvt sand) kan sidde højt oppe på bagvæggen. Planter i potter, fx yucca og philodendron, suppleret med kunstige planter, giver skjul og struktur.

Alle varmekilder skal være afskærmede, så dyret ikke kan røre pæren eller kablet: forbrændinger fra lamper kan være alvorlige. Lågerne skal kunne låses, for en varan finder hurtigt svagheder. Ungerne startes i et mindre glasterrarie på ca. 60 × 30 × 30 cm med korkrør, en lav vandskål og papir på bunden, til navlen er helet. De flyttes til et højt terrarie efter ca. seks måneder.

TEMPERATUR

Dagtemperaturen i terrariet er 25-30 °C, med 30 °C i de øvre dele og 25 °C nede ved bunden. Solpladsen er en gren eller sten under en spotlampe, der giver en lokal overfladetemperatur på ca. 40 °C. Det er overfladetemperatur målt med et IR-termometer, ikke lufttemperatur. Faktaboksens 40-42 °C er et forsigtigt spænd omkring det tal.

Gradienten skal være stor, så dyret selv kan vælge: en varm zone og kølige hjørner længere væk. Pæren skal være afskærmet, så dyret ikke kan røre den. Nattemperaturen er ikke kendt; 22-25 °C passer til nært beslægtede små varaner. I den stille periode om vinteren ligger rumtemperaturen på 25-28 °C.

En kold, våd stue og træk giver sløve, dårligt fordøjende dyr. Mål temperaturen ved solpladsen og nederst med digitale termometre.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Den relative luftfugtighed holdes på 60-80 %. Det opnås ved at sprøjte terrariet med vand om aftenen og ved at lade bundlaget holde på fugten, evt. med et svagt varmekabel under bunden. Sprøjt mindre i tørtiden fra november til januar og mere igen fra februar, når regntiden sætter ind.

En skål med friskt vand står fast i terrariet og skiftes dagligt. Arten er ikke vandlevende, men dyrene drikker og kan bade i en lav skål. Undgå vedvarende våd bund: det giver mug og hudproblemer. Et hygrometer måler, om luftfugtigheden holder sig stabil over dagen.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv og har brug for kraftigt lys og UVB. Over solpladsen kan en 150 W HQI-flodlampe med dagslyskvalitet (5000 K) sidde sammen med en 150 W halogen-spotlampe. Et UVB-rør 30 cm over en yndlingsplads giver fast UV-lys, og en kraftig UV-flodlampe på 300 W kan være tændt ca. 20 minutter hver dag. UV skal nå dyret direkte, uden glas imellem.

Ferguson-zone 3 er et skøn ud fra andre dagaktive, solelskende små varaner. Giv et UVB-rør af en pålidelig type og mål UV-indekset ved solpladsen. Lyset tændes ca. 12 timer om dagen, og natten er mørk. Rør og lamper skiftes efter producentens anvisning, også selv om de stadig lyser.

FODER

Dyrene tager alle almindelige foderinsekter og er ikke kræsne. Kakerlakker (*Blaptica dubia* og *Blaberus atropus*) i passende størrelse egner sig som hovedføde, og græshopper er en populær afveksling. Ørkengræshopper (*Schistocerca gregaria*) er mere eftertragtede end vandregræshopper (*Locusta migratoria*), især når de basker med vingerne. Vingeslagene udløser et kraftigt jagtinstinkt. Holdes en græshoppe i pincet ved bagkroppen, begynder den straks at baske.

Supplér med enkelte nyfødte mus, småfisk og muslingekød, især til hunner med æg. Alt pudres med et multivitamin- og mineraltilskud, og én gang om ugen får hvert dyr et enkelt insekt eller en nyfødt mus med en dråbe flydende vitamin. Små stykker sepiaskal i en nyfødt mus er en nem kalkkilde. Hunner med æg skal have mere protein, vitaminer og mineraler. Med en sådan kost kan en hun lægge kuld på 15-18 æg.

Arten er opportunistisk og æder, så længe der er føde, så vægten skal følges for at undgå fedme. Gnavere som hovedføde er ikke relevant for en art, der lever af insekter. Fodringshyppigheden for voksne dyr er ikke kendt: justér mængden efter, hvordan dyrenes krop udvikler sig.

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Dyr fanget i naturen er sky i begyndelsen, men det er naturlig adfærd: arten flygter eller skjuler sig, til truslen er forbi, og jager fra baghold. Det betyder ikke, at arten er ekstra frygtsom. Opdrættede dyr er tillidsfulde og kommer ud af skjul hver morgen for at sole sig. Fjern ikke skjulene for at få dyret til at vise sig, for så bliver det stresset. Til nye holdere anbefales opdrættede dyr.

Ved fodring springer dyrene mod pincetten og kan blive ret vilde. Hold på en rolig, langsom måde, og lad dem vænne sig til hånden, før du samler dem op. Arten er lille, men kløerne er skarpe, og et bid kan give sår. Hold hånden ude af terrariet, når dyret er ophidset. Halen bruges ikke som våben, men tag aldrig fat i den.

Som for alle krybdyr er der risiko for salmonella: vask hænder grundigt efter kontakt med dyr, terrarie og foder. Et par kan holdes sammen året rundt uden uenigheder. Hold ellers dyrene enkeltvis; to hanner sammen er ikke afprøvet.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønnene kan være svære at skelne. Hannen er lidt større og har et bredere hoved og en kraftigere hals, men farve og tegning er ens, hemipenisbulerne er ikke tydelige, og de små tornede skæl bag kloakken, som artsbeskrivelsen nævner hos hannen, kan mangle. Sikker kønsbestemmelse kræver derfor en dyrlæge eller en erfaren holder.

Dyr, der fodres godt, kan blive kønsmodne omkring toårsalderen. Vægt og længde for avlsdyr er ikke dokumenteret.

PARRING

Parringen følger årstiderne. Fra november til januar er der en stille periode, hvor dyrene er mindre aktive og skjuler sig. Lysperioden og temperaturen er uændret, men rumtemperaturen er lavere (25-28 °C om vinteren mod 30-35 °C om sommeren). I februar, når regntiden begynder, sprøjtes og fodres der mere, og dyrene bliver mere aktive. Efter 4-5 uger, omkring midten af marts, forfølger hannen hunnen om aftenen, tungeflikker hende og skraber hende på ryggen for at få hende til at løfte halen.

Selve parringen foregår formentlig i korkrørene og ses sjældent. Hannen kan blive hos hunnen under hele drægtigheden og efter æglægningen uden aggression.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger æggene 4-6 uger efter parringen, afhængigt af kuldets størrelse, mest om natten, fx i en trækasse fyldt med halvt jord og halvt sand højt oppe på bagvæggen. Hun graver æggene dybt ned og dækker reden omhyggeligt til. Lige før æglægningen kan hoftebenene ses gennem huden. Arten er ikke kræsen med redestedet, og flere kasser på forskellige steder giver hunnen valg.

Angivelserne for kuldstørrelsen svinger fra 3-6 til 11-12 æg, og en velfodret hun kan lægge 15-18 æg. De store kuld er formentlig en undtagelse og større end hos dyr i naturen. Efter æglægningen fodres hunnen som under drægtigheden, så hun kan komme til kræfter. Antal kuld om året er ikke kendt.

INKUBATION

Tag hele redekassen ud af terrariet, så æggene kan tages ud uden at forstyrre dyrene. Inkubér æggene ved 28-29 °C, 3-4 sammen i lukkede plastikbokse med små lufthuller, kun halvt nedgravet i fugtig perlit. Det giver et stabilt mikroklima. Ved kun at grave æggene halvt ned kan man se, om de sveder (for fugtigt) eller falder sammen (for tørt).

Varanæg er mere følsomme over for for meget fugt end for en kort tør periode. Efter 2-3 uger tilsættes lidt vand ved boksens kanter, uden at det rammer æggene. Ungerne klækker efter 120-136 dage, inden for et døgn efter at de har skåret hul i skallen, og uden blommesæk. Klækningsprocenten kan være 100 %. Mærk æggenes top, så de ikke vendes, og fjern ungerne fra boksen, så snart de er ude.

OPDRÆT AF UNGER

De første seks måneder bor ungerne i et lille glasterrarie på ca. 60 × 30 × 30 cm med korkrør, en lav vandskål, en 40 W halogenlampe og et UVB-rør på 18 W. Brug papir som bund, til navlen er helet, så den ikke bliver betændt. Allerede fra fjerde dag tager ungerne små fårekyllinger, kakerlakker og stykker af småfisk og nyfødte mus fra en pincet. Pudr alt med vitamin- og mineraltilskud.

Ungerne er grådige og svære at overskue i en stor flok på 15-18, så del dem op for at holde styr på det enkelte dyrs fodring. Opdrættet er normalt uden problemer, og velfodrede dyr kan blive kønsmodne efter to år.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

Sundhed og typiske fejl

Varanus similis er robust og kan holdes uden problemer, men erfaringen bygger på få dyr. De typiske fejl er:

- Fedme, fordi arten æder, så længe der er føde. Veje dyrene, og hold igen med foderet.
- For lidt kalk og vitaminer, især hos hunner med æg. Giv tilskud og kalk til foderet, men dokumentér mængden, så det ikke bliver for meget.
- Forbrændinger fra lamper, når dyret kan røre pæren. Afskærm alle varmekilder.
- Æg, der svulmer eller falder sammen i rugningen. Det skyldes for meget eller for lidt fugt.
- Parasitter og stress hos vildfangne dyr. Få en afføringsprøve undersøgt hos en dyrlæge med erfaring i krybdyr.

Dyr i handlen kan være vildfangne, og så er stress og parasitter mere sandsynlige end hos opdrættede dyr. Gå til dyrlægen, hvis dyret holder op med at æde, taber sig, har sløvt åndedræt, hævelser eller sår, eller hvis en hun forsøger at lægge æg uden held.

Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.